

ČESKÁ REPUBLIKA

R O Z S U D E K

J M É N E M R E P U B L I K Y

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **I. B.,** zast. JUDr. Margit Beranovou, advokátkou, se sídlem v Brně, Rooseveltova 6/8, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 8. 2004, č. j. 59 Az 307/2003 - 22,

t a k t o :

I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Ministerstva vnitra č. j. OAM-6317/VL-20-08-2003 ze dne 16. 12. 2003 byla zamítnuta žádost žalobce o udělení azylu jako zjevně nedůvodná podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále „zákon o azylu“). Správní orgán dospěl v odůvodnění rozhodnutí k závěru, že v průběhu řízení bylo objasněno, že důvodem žalobcovy žádosti o azyl je snaha vyhnout se možnému jednání ze strany vyděračů na Ukrajině, protože jim nebyl schopen uhradit náhradu škody za poškozené automobily. Rovněž vyslovil přání legalizovat si pobyt na území ČR, aby zde mohl i nadále pobývat. Správní orgán shledal naplnění podmínek ustanovení 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu a žádost o udělení azylu na území ČR zamítnul jako zjevně nedůvodnou.

Ve včas podané žalobě žalobce uvedl, že s rozhodnutím žalovaného nesouhlasí a žádá o jeho přezkoumání. Dále uvedl, že prosí o poskytnutí azylu v ČR z důvodu úniku před hrozbami pro jeho rodinu, pro manželku a dceru. Na Ukrajině, kde načerno pracoval jako hlídač na parkovišti, byla rozbita během parkování dvě auta. Za tento incident se necítil nikterak odpovědný, věc měl vyjasnit šéf firmy. Po nějaké době však od něj neznámí lidé začali vymáhat peníze za rozbitá auta. Pokoušel se o změnu adresy, avšak bezvýsledně.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 29. 10. 2004, č. j. 60 Az 52/2004 – 24, žalobu zamítl, a dále rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení a České republice se náhrada nákladů řízení nepřiznává. V odůvodnění rozsudku konstatoval obsah připojeného správního spisu a dále konstatoval, že v dané věci ze všech procesních úkonů učiněných žalobcem v tomto řízení o udělení azylu je zřejmé, že jde o snahu vyhnout se možnému jednání ze strany vyděračů na Ukrajině, jimž žalobce nebyl schopen uhradit požadovanou částku. Dále soud uvedl, že žalobce neopustil Ukrajinu z důvodu, že by byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, ani ze strachu z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, nebo pro zastávání politických názorů. Soud shrnul, že důvody uváděné žalobcem nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů pro udělení azylu, a žalovaný proto nepochybil, jestliže žádost žalobce zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Z výše popsaných důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78odst. 7 s. ř. s.

Ve včas podané kasační stížnosti uvedl žalobce (dále jen stěžovatel), že ji podává v souladu s ustanovením § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb. Vyslovil názor, že krajský soud se ztotožnil toliko se zjištěními žalovaného ohledně posouzení skutkového stavu za použití ustanovení § 12 zákona o azylu, avšak nezabýval se přezkoumáním toho, zda nejsou dány důvody k aplikaci jiných ustanovení zákona o azylu, pro předmětnou věc významných, a to § 13 odst. 1, 2 a 3 a § 14 zákona o azylu. Soud nemohl tudíž posoudit zákonnost rozhodnutí správního orgánu. Stěžovatel byl toho názoru, že soud měl postupovat v intencích ustanovení § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. a napadené rozhodnutí zrušit a vrátit věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž by žalovaný posoudil předmětnou věc i z hlediska dalších dopadajících ustanovení zákona o azylu. Domníval se tedy, že řízení je zatíženo závažnou vadou s následkem nezákonnosti rozhodnutí, jestliže soud chybějící procesní činnost žalovaného svým postupem nahradil mimo vymezené přezkumné meze a následně již bez dalšího rozhodl napadeným rozsudkem. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný správní orgán ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že popírá oprávněnost kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek soudu byly vydány v souladu s právními přepisy. Uvedl, že správní orgán zamítl žádost stěžovatele o udělení azylu jako zjevně nedůvodnou podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Podle judikátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2004, sp. zn. 4 Azs 195/2004, se stěžovatel nemůže v řízení o kasační stížnosti dovolávat posouzení azylu podle § 12 § 14 zákona o azylu, neboť o těchto formách azylu nemohlo být v tomto typu řízení rozhodnuto. Odkázal na obsah správního spisu. Konstatoval, že neshledal důvody k přiznání odkladného účinku a navrhoval, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává právních důvodů kasační stížnosti vymezených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popř. v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.

V předmětné věci Nejvyšší správní soud z obsahu správního spisu zjistil, že stěžovatel podal dne 2. 12. 2003 žádost o udělení azylu, ve které uvedl, že do ČR přijel poté, co v březnu 2003 na Ukrajině pracoval jako hlídač parkoviště, kde byla při jeho službě nabourána dvě auta. Řidič, který incident zavinil, chtěl ujet, ale stěžovatel jej nepustil. Posádka vozu mu poté odebrala klíče a zbila ho. Vše nahlásil svému nadřízenému, který řekl, že si tento problém vyřeší sám. Za 3 týdny stěžovatele začali obtěžovat neznámí lidé, chtěli, aby uhradil škody za ta dvě poškozená auta. Výhružky pokračovaly, obrátil se na policii, ale ta nepomohla. V protokolu o pohovoru k žádosti o azyl ze dne 8. 12. 2003 dále uvedl, že incident na policii neoznámil, neboť pracoval nelegálně a měl obavu z možného postihu. S žádostí o pomoc se na nikoho neobrátil, obával se výhružek. O azyl požádal, neboť by chtěl v ČR nadále zůstat, má zde přátele, kteří mu pomohou. Na závěr uvedl a svým podpisem potvrdil, že nežádá doplnění a s obsahem protokolu o pohovoru souhlasí.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházel jak správní orgán, tak i krajský soud, a tyto orgány správně dovodily, že se nejedná o důvody vymezené § 12 zákona o azylu, neboť se nejednalo o pronásledování z tam vymezených důvodů; označené problémy stěžovatele pod důvody azylově relevantní podřadit nelze.

Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem, neboť ani podle názoru zdejšího soudu stěžovatel neprokázal, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Stěžovatelem tvrzené obavy z nebezpečí smrti nebo ublížení na zdraví, které by mu mohly způsobit soukromé osoby, nemůže Nejvyšší správní soud akceptovat, neboť v jeho případě se nejedná o pronásledování ve smyslu zákona o azylu. V dané věci lze poukázat

např. na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, kde bylo konstatováno, že „*skutečnost, že žadatel o azyl má v zemi původu obavy před vyhrožováním ze strany soukromé osoby, není bez dalšího důvodem pro udělení azylu podle ustanovení § 12 zákona č. 325/1999, o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., tím spíše v situaci, kdy politický systém v zemi původu žalobce dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti v řízení o udělení azylu nebyly vyvráceny*“. Za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Tak tomu ovšem v posuzovaném případě zjevně nebylo, neboť jak stěžovatel sám uvedl, žádné oznámení na policii neučinil. Za této situace nelze dovozovat, že by orgány státní moci na Ukrajině nebyly schopny účinnou ochranu stěžovateli poskytnout, když on sám nepodnikal kroky, které by k takové ochraně mohly vést.

K námitce stěžovatele ohledně postupu soudu, který se měl podle jeho názoru zabývat i přezkoumáním skutečností rozhodných pro udělení azylu podle § 13 odst. 1, 2 a 3 a § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud podotýká, že správní orgán na případ stěžovatele použil tzv. zkráceného řízení o azylovém právu, uplatňovaného na základě zjevně nedůvodného návrhu na zahájení řízení. Ve výroku napadeného rozhodnutí totiž žádost o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou, protože žadatel uvedl pouze problémy se soukromými osobami. Uvedené posouzení ve svých důsledcích znamená, že neprobíhal proces dokazování o tom, zda byly splněny podmínky ustanovení § 12 zákona o azylu. Jestliže se správní orgán nezabýval meritorně posouzením toho, zda byla či nebyla naplněna skutková podstata ustanovení § 12 zákona o azylu, pak se nemusel zabývat ani splněním podmínek ostatních výše zmíněných ustanovení.

V posuzované věci rozhodnutí správního orgánu obsahuje pouze výrok o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně neodůvodněné podle ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. V rámci odůvodnění se však správní orgán vyjadřuje rovněž k důvodům udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu (a konstatuje, že stěžovatel důvody pro uplatnění azylu podle cit. zákonného ustanovení nesplňuje) a § 14 zákona o azylu (a konstatuje, že azyl podle cit. zákonného ustanovení neuděluje). V rámci daného případu je nutno konstatovat, že správní orgán pochybil, jestliže žádost stěžovatele zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 zákona o azylu a současně se v rámci odůvodnění vyjadřoval (a věc posuzoval) i podle § 13 (sloučení rodiny) a § 14 (humanitární azyl) zákona o azylu. Pokud totiž z řízení o azylu vyplyne některá ze skutečností taxativně uvedených v § 16 odst. 1 zákona o azylu, pak správní orgán bez dalšího – ale jen ve lhůtě podle odst. 2 téhož ustanovení – zamítne žádost. Rozhodne tedy konečným způsobem ve věci, aniž by v řízení zjišťoval existenci některého z důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Pro rozhodování o udělení azylu pro některý z důvodů předvídaných v ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu je však určující závěr o neexistenci důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Protože tento důvod při zamítnutí žádosti podle § 16 zákona o azylu zjišťován není, stává se část odůvodnění rozhodnutí správního orgánu (zabývající se důvody azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu) nadbytečnou ve vztahu k výroku podle § 16 zákona o azylu (a fakticky je s ním v logickém rozporu). Toto formální pochybení správního orgánu zůstává však bez vlivu na zákonnost přezkoumávaného rozhodnutí a nezpůsobuje ani jeho nicotnost. Byť se krajský soud tímto nedostatkem napadeného rozhodnutí žalovaného nezabýval, nelze mu vytknout nezákonný postup, neboť z odůvodnění napadeného rozsudku je zřejmé, že se zcela přesvědčivě vypořádal s výrokem napadeného rozhodnutí, který v něm byl správně

obsažen, tedy s výrokem, že žádost stěžovatele byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Pro stěžovatele z toho však vyplývá, že v případě, kdy jeho žádost byla zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, nemůže se v řízení o kasační stížnosti dovolávat posouzení azylu podle § 13 a § 14 zákona o azylu, neboť o této formě azylu nemohlo být v tomto typu řízení rozhodnuto.

Dovolává-li se tedy stěžovatel důvodu uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a krajskému soudu vytýká, že nepřezkoumal napadené rozhodnutí správního orgánu z hlediska dodržení procesních předpisů v řízení, které vydání napadeného rozhodnutí předcházelo, je třeba uvést, že Nejvyšší správní soud taková pochybení v postupu krajského soudu neshledal. Jak již bylo výše uvedeno, Nejvyšší správní soud se neztotožňuje s názorem, že dokazování ve věci nebylo provedeno dostatečným způsobem. K tomu podotýká, že správní orgán musí umožnit žadateli o azyl sdělit v řízení všechny okolnosti, které považuje pro udělení azylu za významné, avšak není jeho úkolem předestírat důvody, pro které je azyl obvykle poskytován (obdobně viz rozsudek NSS 5 Azs 26/2003). Tímto způsobem správní orgán v případě stěžovatele postupoval, přičemž ze spisu není patrno, a stěžovatel to ani netvrdí, že by byl jakýmkoliv způsobem v průběhu řízení o udělení azylu omezován při sdělení důvodů azylu, jež sám uplatňoval. Nejvyšší správní soud tedy důvody tvrzené ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. v posuzované věci neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení, neboť stěžovatel s podanou kasační stížností úspěch neměl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu